

T rafikskadenämnden

VERKSAMHETEN
2009

Box 24048 104 50 Stockholm Tel 08-522 787 00 Fax 08-22 87 31 E-post info@tsn.tff.se
www.trafikskadenamnden.se

TRAFIKSKADENÄMNDEN

Verksamheten 2009

Inledning

Ersättning för personskada lämnas i form av trafikskadeersättning enligt trafikskadelagen från år 1975 och bestäms med tillämpning av skadeståndsrättsliga regler och principer. Trafikskadenämnden har funnits sedan 1936. Nämndens uppgift är, som det står i nämndens reglemente, ”att verka för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringen”.

Trafikskadenämnden är administrativt knuten till Trafikförsäkringsföreningen. Nämnden har dock starka offentlighetsrättsliga inslag genom att det i trafikförsäkringsförordningen anges att trafikförsäkringsbolagen är skyldiga att upprätthålla och bekosta en särskild skaderegleringsnämnd och att nämndens reglemente skall godkännas av regeringen. Enligt bestämmelser i reglementet är trafikförsäkringsbolagen skyldiga att i allvarigare skadefall inhämta yttrande från nämnden. Nämndens yttrande är av rådgivande karaktär.

Ordförande i Trafikskadenämnden är f.d. kammarrättslagmannen Kajsa Hallberg.

Nämnden är sammansatt av jurister (ordförande och vice ordförande; i praktiken med domarutbildning), lekmannaledamöter (från olika fackliga organisationer) och företrädare för försäkringsbolagen.

Nämndens ordförande utses av regeringen medan övriga ledamöter förordnas av Finansinspektionen. Det är Finansinspektionen som bestämmer ersättningen till juristerna och till lekmannaledamöterna. Kostnaderna för nämndens verksamhet betalas av Trafikförsäkringsföreningen.

Mer om nämndens verksamhet finns att läsa i ett informationsblad, som kan rekvideras från nämndens kansli (Box 24048, 104 50 Stockholm, tel 08-522 787 00, e-post info@tsn.tff.se). Information om nämnden finns också på nämndens hemsida www.trafikskadenamnden.se.

Trafikförsäkringsbolagen är skyldiga att rådfråga nämnden när det gäller

- ersättning under invaliditetstid för inkomstförlust, om den medicinska invaliditeten uppgår till minst tio procent eller förlusten beräknas till lägst ett halvt basbelopp om året
- ersättning under invaliditetstid för kostnader eller för ideell skada (lyte eller annat stadigvarande men, olägenheter till följd av skadan) om den medicinska invaliditeten uppgår till minst tio procent
- ersättning för förlust av underhåll efter en avliden person
- omprövning av ersättningsfrågor som har bedömts slutligt
- andra frågor om ersättning om den skadelidande begär det eller om det i övrigt finns särskilda skäl till det.

När nämnden sammanträder deltar normalt sex ledamöter, två från varje ledamotskategori (jurister, lekmannarepresentanter och bolagsföreträdare). Ärenden av enklare beskaffenhet kan avgöras av tre ledamöter, en från varje ledamotskategori. Enklare ärenden kan också, under vissa förutsättningar, avgöras av ordföranden eller en vice ordförande ensam.

Ersättningsfrågor av principiell betydelse som rör riktlinjer för bedömning av enskilda ärenden handläggs av ett särskilt råd bestående av fem ledamöter från varje ledamotsgrupp.

TRAFIKSKADENÄMNDEN

I arbetsordningen för nämnden finns bestämmelser om den praktiska hanteringen av ärendena. Det anges bl.a. att rådet bestämmer hur bolagens redovisning av ett ärende skall ske och att skadeakten med alla handlingar också skall överlämnas till nämnden. Det anges vidare att nämnden, om det behövs, kan infordra ytterligare utredning. Om tillfredsställande utredning kan erhållas endast genom prövning i domstol kan nämnden anmäla detta för bolaget och således avstå från att lämna ett yttrande i ärendet. Yttranden av allmänt intresse som kan vara vägledande för skaderegleringsverksamheten, skall offentliggöras som s.k. cirkulärreferat.

Mer än 5 000 ärenden

Under året kom det in 5 046 ärenden till nämnden, vilket är en minskning med drygt fem procent sedan föregående år. Cirka 18 procent av dessa ärenden ligger i intervallet 10-14 procents invaliditet och cirka 18 procent i intervallet 1-9 procent. Dessa senare ärenden är inte obligatoriska ärenden. Nämnden hade under året 216 sammanträden.

Nämnden kan inhämta utlåtande från oberoende läkare – oftast i frågor rörande samband eller invaliditetsgrad. Varje trafikförsäkringsbolag har under året också haft möjlighet att via nämndens kansli inhämta yttrande från någon av dessa läkare. – När det gäller utfallet av de bedömningar som har gjorts av läkarna under året hänvisas till bilagda Statistik.

Nämndens ärendebalanser och hanteringstider

Under året har den totala ärendebalansen (exklusive s.k. läkarärenden) minskat från 1 132 ärenden till 1 018 ärenden. Den genomsnittliga hanteringstiden för samtliga behandlade ärenden under 2009 (exklusive

s.k. läkarärenden) uppgick till cirka tre månader. Hanteringstiden i nämnden under året redovisas i Statistiken under punkt E.

Ersättningsfrågor

För en personskada som har inträffat till följd av trafik med trafikförsäkringspliktigt fordon betalas ersättning oberoende av hur skadan har skett eller vem som har orsakat den. För ersättningen svarar det försäkringsbolag som har meddelat trafikförsäkring för fordonet. Om fordonet är oförsäkrat får den skadade vända sig till Trafikförsäkringsföreningen för att få skadan reglerad. Detta gäller också om skadan har uppkommit till följd av trafik med ett fordon som inte går att identifiera, exempelvis därför att föraren har smitit från olycksplatsen.

Ersättning för personskada regleras enligt reglerna i 5 kap. skadeståndslagen, vilket framgår av 9 § trafikskadelagen.

Vid personskada lämnas ersättning för ekonomisk skada av olika slag som uppkommit till följd av olyckan, t.ex. sjukvårds- och läkarkostnader, hemhjälpkostnader och inkomstförlust - pensionsförlust. Vid dödsfall på grund av en trafikolycka betalas ersättning för begravningskostnader och andra kostnader samt ersättning för förlust av underhåll till efterlevande. Närstående kan också, om skadefallet har inträffat efter 2001, i vissa fall få ersättning på grund av dödsfallet för psykiska besvär.

Förutom ersättning för ekonomisk skada betalas vid personskada ersättning för ideell skada. Med sådan skada avses sveda och värk under akut sjuktid. Vidare avses med ideell skada lyte eller annat stadigvarande men, d.v.s. besvär som ger en bestående invaliditet. Till ideell skada räknas också olägenheter, som brukar beskrivas som besvär och risker som drabbar den skadade i arbetslivet och i övrig livsföring.

TRAFIKSKADENÄMNDEN

För skador som har inträffat före 2002 kan nämnda ersättningspost olägenheter förekomma. För skadefall därefter gäller i stället en utvidgad ersättning för medicinsk invaliditet (menersättning), som innefattar olägenheter. För dessa nyare skadefall gäller också en bestämmelse om rätt till ersättning för särskilda olägenheter i vissa fall.

Om en personskada blir bestående skall ersättning lämnas för ideell skada med ett engångsbelopp. Beloppets storlek beror på den grad av medicinsk invaliditet som skadan har bedömts medföra. Den medicinska invaliditeten bestäms med tillämpning av ett tabellverk, som Sveriges Försäkringsförbund har gett ut 1996 och 2004.

Trafikskadenämnden fastställer varje år tabeller med vars hjälp ersättning för medicinsk invaliditet – menersättning - bestäms (s.k. hjälptabeller). Beloppets storlek beror på vilken invaliditetsgrad skadan har åsatts och vilken ålder den skadade hade vid invaliditetstidpunkten. Vissa skadetyper invaliditetsgraderas inte utan ersättningen bestäms till ett fast belopp. Detta gäller vid exempelvis synförlust.

Tabellerna för ersättning för medicinsk invaliditet – menersättning - omfattar

dels en nivå på ersättningen om skadan har inträffat före år 2002. Förutom ersättning för medicinsk invaliditet utgår ersättning för olägenheter,

dels en nivå på ersättningen om skadan har inträffat från och med år 2002. För dessa skadefall gäller tre tabeller.

Vilken av de tre tabellerna som skall tillämpas beror på i vad mån den skadade förvärvsarbetar. Den första tabellen innefattar, förutom ersättning för medicinsk invaliditet (men), ersättning för anspänning både i arbete och i daglig livsföring i

övrigt. I den andra tabellen ingår, förutom menersättning, endast ersättning för anspänning i daglig livsföring i övrigt. Den tredje tabellen, som innefattar enbart ersättning för anspänning i arbete, är avsedd att tillämpas i de fall då den skadelidande återgår i arbete efter det att ersättning för anspänning i daglig livsföring har bestämts.

Med lyte avses utseendemässiga förändringar, såsom ärr och felställningar. För sådana förändringar lämnas ersättning enligt en s.k. ärrtabell. Amputationsskador ersätts med tillämpning av en annan tabell - den s.k. amputationstabellen.

Nämndens senaste hjälptabeller är intagna i Cirkulär 1-2010 och Cirkulär 2-2010. Dessa kan laddas ned från nämndens hemsida.

Trafikskada utomlands

Den som skadas i trafiken på en resa inom EES-området (EU plus Island, Lichtenstein och Norge) behöver inte längre själv kommunicera på främmande språk direkt med det utländska försäkringsbolaget. Detta är ett resultat av det fjärde EU-direktivet avseende motorfordonsförsäkring som har trätt i kraft den 20 januari 2003 (prop 2001/02:133, Ersättning för trafikskador). I varje land skall det finnas ett informationscentrum och ett skadeersättningsorgan. I Sverige har Trafikförsäkringsföreningen båda dessa funktioner.

För den som är bosatt i Sverige och som skadas i en trafikolycka utomlands med en svensk bil regleras skadan i Sverige på samma sätt som tidigare. Det nya direktivet berör framförallt dem som hyr bil eller annat motorfordon i utlandet. Det berör också de gångtrafikanter och cyklisterna som skadas i trafiken utomlands.

Alla försäkringsbolag som är verksamma inom EES-området skall ha en skaderegleringsrepresentant i varje medlemsland.

TRAFIKSKADENÄMNDEN

Utländska försäkringsbolag skall utse representanter i Sverige och svenska försäkringsbolag skall på samma sätt utse representanter i dessa länder. När en skadad är hemma igen kan han eller hon få skadan reglerad i hemlandet genom en representant för det utländska försäkringsbolaget.

I varje land kan man vända sig till ett informationscentrum för att få reda på var det påkörande fordonet är försäkrat.

När ett krav på ersättning har framställts till det utländska bolaget eller dess representant skall bolaget eller representanten lämna ett motiverat svar inom tre månader. Görs inte detta övergår skaderegleringen till skadeersättningsorganet. I Sverige är det alltså Trafikförsäkringsförbundet som den skadade skall vända sig till.

Försäkringsbolagens skaderegleringstider

Trafikskadenämnden har sedan lång tid tillbaka för varje verksamhetsår sammanställt en statistik som visar den tid som förflyter innan bolaget ger in ett ärende till nämnden. Det är alltså tiden från invaliditetens inträde till ingivandet av ärendet till nämnden eller, vid en förnyad prövning, från prövningsperiodens början till ingivande av ärendet till nämnden som mäts i denna statistik. I samband med att nämnden under våren 2010 kommer att lämna över statistiken till Finansinspektionen, för branschen som helhet och för resp. trafikförsäkringsbolag, offentliggörs huvuddragen av resultatet (se tabell i bilaga). Av tabellen framgår bl.a. att av de 2 794 ärenden som omfattas av statistiken har 577 ärenden (20,7 procent) hanterats av bolagen inom tre år och 314 ärenden (11,2 procent) hanterats inom två år. I 1 943 fall (69,5 procent) har hanteringen tagit längre tid än tre år; i 611 fall (21,9 procent) mer än tio år.

Rådsmöten

Enligt en bestämmelse i reglementet skall ersättningsfrågor av principiell betydelse som innefattar riktlinjer för behandling av enskilda ärenden handläggas vid sammanträde med ett inom nämnden utsett råd bestående av nämndens ordförande och fyra vice ordförande samt fem ledamöter från var och en av de båda övriga ledamotsgrupperna. Rådet behandlar också viktigare frågor som rör nämndens verksamhet i övrigt.

Den 23 september 2009 beslutade rådet vid sammanträde per capsulam att uppdraga åt Kajsa Hallberg att dels lämna ett tilläggsdirektiv till den befintliga arbetsgruppen avseende mjältförlust, dels tillsätta en arbetsgrupp att se över frågan om ersättningsposten uteblivna värnpliktförmåner bör finnas kvar och i sådant fall vilket ersättningsbelopp som bör gälla.

Vid sammanträde den 7 december 2009 beslutade rådet att ersättningsnivåerna i nämndens hjälptabeller för bestämmande av ersättning för men samt sveda och värk lämnas oförändrade för 2010 i förhållande till 2009. Detsamma gäller den s.k. ärrtabellens och amputationstabellens ersättningsnivåer, ersättningsnivåerna för särskilda skadetyper, ersättningsnivån för vårdkostnader enligt ögonskadegarantiförsäkringen samt normbeloppen beträffande olägenhetsersättningen enligt moment B i den s.k. ABC-modellen. Beloppen är oförändrade därför att penningvärdet inte har försämrats mellan de angivna åren. – Vidare beslutade rådet att uppdraga åt Kajsa Hallberg att utse följande arbetsgrupper. 1) Arbetsgrupp med uppgift att utreda på vilket sätt nämndens hjälptabeller m.m. för tiden från och med 2011 bör anpassas till förändringar av penningvärdet. 2) Arbetsgrupp med uppgift att göra en översyn av Cirkulär 4-2007 i frågan om beräkning

TRAFIKSKADENÄMNDEN

av förlust av tjänstepension. 3) Arbetsgrupp med uppgift att göra en översyn av anvisningarna i Cirkulär 3-2000 såvitt avser nämndpromemorians innehåll. 4) Arbetsgrupp med uppgift att utreda hur Trafikförsäkringsföreningens Cirkulär A 01/2009 "Rekommendation om behandling av personuppgifter om hälsa inom försäkringsbranschen" påverkar nämndens verksamhet och dess ledamöter.

Cirkulärreferat

Nämnden gav under året ut två cirkulärreferat – 1-2009 och 2-2009, se bilagor.

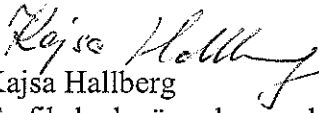
Nämndens kansli

Under året arbetade på nämndens kansli 23 personer. Av dessa är 18 personer jurister.

Statistik

I bilagor lämnas olika statistiska uppgifter om ärenden.

Stockholm den 27 april 2010

Kajsa Hallberg
Trafikskadenämndens ordförande

Peter Rigling

Maria Dahlin

Bilagor: Statistik
Cirkulärreferat 1-2 för 2009

Statistik

1. Inkomna ärenden

	2009	2008	2007	2006	2005
Under året inkomna ärenden	5046	5337	5179	5347	5524

2. Behandlade ärenden

	2009	2008	2007	2006	2005
Antal behandlade ärenden	5186	5884	5618	5924	4459
varav vilandeförklarade	569	457	383	404	267
varav bordlagda (remitterade till läkare)	312	297	482	523	391
varav beslut fattats om tillsvidare prövning	156	183	192	258	119
varav slutreglerade	3547	4029	3725	4206	3696
Antal personer som fått sitt ärende prövat	4860	5651	5464	5515	4451

3. Sammanträden

	2009	2008	2007	2006	2005
Antal sammanträden	216	192	181	196	193
varav med ensam ordförande	23	12	8	12	

4. Öppna ärenden vid redovisningsårets slut

	2009	2008	2007	2006	2005
Ärendebalans	1018	1132	1572	2045	2781
Tillkommer ärenden hos nämndens läkare	19	105	526	410	372

Analys av beslut under redovisningsåret

A. Följsamhet mellan bolagens ersättningsförslag och nämndens beslut

Samtliga ärenden	Antal	2009	2008	2007	2006
		%	%	%	%
Förslaget = beslutet	2131	66,9	65,8	64,9	73,9
Nämnden höjer <10 %	389	12,2	12,7	12,2	10,6
Nämnden höjer 10-25 %	211	6,6	7,4	8,1	5,1
Nämnden höjer >25 %	279	8,8	7,6	7,5	4,4
Nämnden sänker	176	5,5	6,6	7,3	6,1
§ 4-ärenden (icke obligatoriska)					
Förslaget = beslutet	659	82,1	84,9	84,8	
Nämnden höjer <10 %	35	4,4	3,9	5,0	
Nämnden höjer 10-25 %	26	3,2	2,3	2,9	
Nämnden höjer >25 %	52	6,5	5,3	4,8	
Nämnden sänker	31	3,9	3,6	2,5	
Samband: förslaget = beslutet	638	95,7	96,6		
Samband: beslutet positivt	29	4,3	3,4		
Ärenden med inkomstförlust					
Förslaget = beslutet	2102	66,8	65,6	64,1	
Nämnden höjer <10 %	387	12,3	12,7	12,4	
Nämnden höjer 10-25 %	208	6,6	7,4	8,2	
Nämnden höjer >25 %	276	8,8	7,7	7,7	
Nämnden sänker	175	5,6	6,6	7,5	

B. Ärendenas uppdelning på invaliditetsgrader m m

	2009	2008	2007	2006
	%	%	%	%
1 - 9 %	17,9	20,7	23,8	26,0
10-14 %	18,3	20,5	26,5	29,0
15-19 %	8,2	9,5	11,0	11,7
20-49 %	7,4	7,3	10,1	11,5
> 50 %	3,0	3,2	3,2	3,6
Underhållsersättning	7,9	7,1	4,9	6,3
Sambandsärenden (enbart)	37,3	31,7	20,5	12,0

Whiplashskador * 2609 (51 % av 5046 nyinkomna ärenden)

* (inbegripet ärenden i vilka whiplashskada hävdas men inte accepteras av nämnden)

C. Ombud

	2009	2008	2007	2006
	Antal	%	%	%
Behandlade ärenden	5186			
varav ombud har anlåtats	2868	55,3	54,8	43,0

D. Läkarärenden

	2009	2008
Antal ärenden som av nämnden remitterats till läkare	295	297
Antal avgivna utlåtanden	636	629
varav ingen ändring i förhållande till bolagets förslag	414 (65,1%)	302 (48,0%)
varav ändring i för den skadade positiv riktning	151 (23,8%)	231 (37,0%)
varav ändring i för den skadade negativ riktning	71 (11,1%)	91 (15,0%)
Antal ärenden som av bolagen har skickats till läkare via nämndens kansli	2	5

E. Nämndens hanteringstider 2009 (exkl. ärenden remitterade till nämndens läkare)

Intervall, månader	Antal	%	Akkumulerat antal	%
<2	1086	22,0	1086	22,0
2 - <4	2703	54,8	3789	76,8
4 - <6	1064	21,6	4853	98,3
6 - <8	55	1,1	4908	99,4
8 - <10	11	0,2	4919	99,7
>10	17	0,3	4936	100,0

Jämförande siffror för 2008

Intervall, månader	Antal	%	Akkumulerat antal	%
<2	770	14,2	770	14,2
2 - <4	2045	37,7	2815	52,0
4 - <6	1943	35,9	4758	87,8
6 - <8	481	8,9	5239	96,7
8 - <10	93	1,7	5332	98,4
>10	86	1,6	5418	100,0

Kvartals- och årsvis hanteringstid	Genomsnittstid Dagar (månader)	Antal ärenden
Jan – Mars	98 (3,3)	1 274
April – Juni	94 (3,1)	1 329
Juli – September	88 (2,9)	1 130
Oktober – December	80 (2,7)	1 314
Januari – December	90 (3,0)	5 010

Jämförande siffror för 2008

Kvartals- och årsvis hanteringstid	Genomsnittstid Dagar (månader)	Antal ärenden
Jan –mars	140 (4,7)	1 316
April – juni	125 (4,2)	1 400
Juli – September	127 (4,2)	1 130
Oktober – December	109 (3,6)	1 675
Januari –December	124 (4,1)	5 521

F. Bolagens hanteringstider 2009

Med hanteringstider avses den tid som förflyter mellan antingen invaliditetsdagen eller tidpunkten för skaderegleringsperiodens början och den dag då ärendet kommer in till nämnden. I statistiken ingår inte s k § 4-ärenden och sambandsärenden.

Intervall, år	Antal	%	Ackumulerat antal	%
<1	96	3,4	96	3,4
1 - <2	218	7,8	314	11,2
2 - <3	263	9,4	577	20,7
3 - <4	274	9,8	851	30,5
4 - <5	287	10,3	1138	40,7
5 - <6	245	8,8	1383	49,5
6 - <7	224	8,0	1607	57,5
7 - <8	215	7,7	1822	65,2
8 - <9	198	7,1	2020	72,3
9 - <10	163	5,8	2183	78,1
>10	611	21,9	2794	100,0

Jämförande siffror för 2008

Intervall, år	Antal	%	Ackumulerat antal	%
<1	149	4,8	149	4,8
1 - <2	285	9,3	434	14,1
2 - <3	336	10,9	770	25,1
3 - <4	308	10,0	1078	35,1
4 - <5	284	9,2	1362	44,3
5 - <6	293	9,5	1655	53,9
6 - <7	257	8,4	1912	62,2
7 - <8	226	7,4	2138	69,6
8 - <9	217	7,1	2355	76,6
9 - <10	170	5,5	2525	82,2
>10	548	17,8	3073	100,0

Sammanställning av statistik över hanteringstider 2009 för resp försäkringsbolag

Bolag	Intervall år <2		2-<3		3-<6		6-<10		>10		Totalt antal ärenden
	Ärenden antal	%	Ärenden antal	%	Ärenden antal	%	Ärenden antal	%	Ärenden antal	%	
Aktsam ackumulerat i %	6	9,7	15	24,2 33,9	23	37,1 71,0	14	22,6 93,5	4	6,5 100,0	62
Dina Försäkringar ackumulerat i %	-	-	2	9,1 9,1	7	31,8 40,9	10	45,5 86,4	3	13,6 100,0	22
Folksam ackumulerat i %	54	10,2	45	8,5 18,6	164	30,9 49,5	156	29,4 78,9	112	21,1 100,0	531
If Skadeförsäkring ackumulerat i %	81	8,1	87	8,7 16,9	296	29,7 46,6	298	29,9 76,5	234	23,5 100,0	996
Länsförsäkringar ackumulerat i %	88	19,9	41	9,3 29,1	114	25,7 54,9	117	26,4 81,3	83	18,7 100,0	443
Moderna Försäkringar	22	32,4	13	19,1 51,5	21	30,9 82,4	12	17,6 100,0	-	-	68
Posten Försäkring ackumulerat i %	4	50,0	-	- 50,0	2	25,0 75,0	2	25,0 100,0	-	-	8
SalusAnsvar ackumulerat i %	2	7,1	-	- 7,1	3	10,7 17,9	10	35,7 53,6	13	46,4 100,0	28
TFF ackumulerat i %	26	21,5	15	12,4 33,9	38	31,4 65,3	26	21,5 86,8	16	13,2 100,0	121
Trygg-Hansa ackumulerat i %	25	5,2	43	8,9 14,0	127	26,2 40,3	150	31,0 71,3	139	28,7 100,0	484
- ackumulerat i %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
- ackumulerat i %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
- ackumulerat i %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Övriga bolag	6	19,4	2	6,5	11	35,5	5	16,1	7	22,6	31
Summa ackumulerat i %	314	11,2	263	9,4 20,7	806	28,8 49,5	800	28,6 78,1	611	21,9 100,0	2794

TRAFIKSKADENÄMNDEN

Cirkulärreferat 1-2009

Fråga om omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen vid delvis skadebetingad arbetsförmåga

Efter slutprövning av NNs skadeärende under 1995, då 25 procents arbetsförmåga förelåg pga en trafikolycka som NN hade råkat ut för, försämrades hans medicinska tillstånd så att han efterhand blev helt arbetsoförmögen. Vid nu aktuell prövning bedömdes alltså endast 25 procent av arbetsförmågan vara hänförlig till trafikolyckan. Frågan var om hans ekonomiska förhållanden, mellan slutprövningstidpunkten och nu aktuell prövningstidpunkt, hade ändrats så väsentligt att rätt till omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen förelåg. Vid bedömningen av denna fråga gjordes en kalkyl med utgångspunkt i ett 25-procentigt inkomstunderlag med samordning av ¼ sjukersättning jämte ersättning från AFA. Med hänvisning till Högsta domstolens avgörande den 30 december 2008 i mål T 2038-07 bedömde nämnden att förutsättningar för omprövning förelåg för de år då hans samordningsförmåner understeg 90 procent av inkomstunderlaget. NN är född 1958.

I ett beslut den 19 januari 2009 yttrade nämnden bl.a. följande.

Ärendet är prövat i nämnden vid två tillfällen tidigare, senast den 23 november 1995 då slutprövning skedde. NN arbetade då 75 procent av heltid och var beviljad ¼ sjukersättning på grund av fotskadan. Någon inkomstförlust bedömdes inte föreligga.

NN har begärt omprövning av ärendet enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen. Bolaget anser att förutsättningar för omprövning inte föreligger.

NNs medicinska tillstånd kom att förvärras och medföra utökad arbetsförmåga, till en början till hälften för att från och med 27 juli 2001 omfatta hel arbetsförmåga.

Nämnden har inhämtat utlåtanden från specialisten i ortopedisk kirurgi Otte Brosjö och från professorn och specialisten i neurologi Kristian Borg. Deras samstämmiga bedömningar är att 25 procent av arbetsförmågan är orsakad av olyckan och att återstoden, 75 procent, har andra orsaker.

Nämnden har bedömt att 25 procent av arbetsförmågan är orsakad av trafikolyckan och frågan är då om NNs ekonomiska förhållanden har ändrats så väsentligt att rätt till omprövning föreligger. Vid bedömningen härav skall förändringen ses endast för 25 procent av arbetsförmågan.

Högsta domstolen har i en nyligen utfärdad dom, den 30 december 2008, mål nr T 2038-07, uttalat att förutsättningar för omprövning föreligger om förhållandena sedan ersättningen bestämdes har förändrats så att samordningsförmånerna jämte i förekommande fall kvarstående inkomst och beviljad livränta understiger 90 procent av den skadelidandes inkomstunderlag.

För att kunna bedöma i vad mån den angivna förutsättningen är uppfylld har nämnden ställt upp följande kalkyl.

TRAFIKSKADENÄMNDEN

1996		
169 580 x 25 %		42 395
./. 1/4 sjukersättning	30 323	
./. AFA	<u>9 576</u>	<u>39 899</u>
		2 496

Samordningsförmånerna uppgår till 39 899/42 395 = 94,1 %

1997 – 1998 ingen förlust

1999		
183 000 x 25 %		45 750
./. 1/4 sjukersättning	33 429	
./. AFA	<u>9 774</u>	<u>43 203</u>
		2 547

Samordningsförmånerna uppgår till 43 203/45 750 = 94,4 %

2000		
188 490 x 25 %		47 123
./. 1/4 sjukersättning	33 613	
./. AFA	<u>9 827</u>	<u>43 440</u>
		1 383

Samordningsförmånerna uppgår till 43 440/47 123 = 92,2 %

2001		
Ink underlag 194 145 x 25 %		48 536
./. 1/4 sjukersättning	33 889	
./. AFA	<u>9 908</u>	<u>43 797</u>
		4 739

Samordningsförmånerna uppgår till 43 797/48 536 = 90,2 %

2002		
Ink underlag 199 969 x 25 %		49 992
./. 1/4 sjukersättning	34 807	
./. AFA	<u>10 057</u>	<u>44 864</u>
		5 128

Samordningsförmånerna uppgår till 44 864/49 992 = 89,7 %

2003		
205 968 x 25 %		51 492

TRAFIKSKADENÄMNDEN

./. 1/4 sjukersättning	33 906	
./. AFA	<u>10 208</u>	<u>44 114</u>
		7 378

Samordningsförmånerna uppgår till $44\,114/51\,492 = 85,7\%$

2004		
212 147 x 25 %		53 037
./. 1/4 sjukersättning	34 521	
./. AFA	<u>10 435</u>	<u>44 956</u>
		8 081

Samordningsförmånerna uppgår till $44\,956/53\,027 = 84,8\%$

Som framgått ovan understiger de faktiska inkomsterna 90 procent av inkomstunderlaget för åren 2002, 2003 och 2004. Ersättning för inkomstförlust bör således lämnas med

5 200 kr 2002

7 400 kr 2003

8 100 kr 2004

För tiden därefter bör fortsatt prövning ske.

Dnr 4710-2008

TRAFIKSKADENÄMNDEN

Cirkulärreferat 2-2009

Fråga om omprövning enligt 5 kap. 5 § skadeståndslagen vid förändring av arbetsförmågan

Efter slutprövning av EK:s skadeärende under 1999, då hon var fullt arbetsför, förändrades hennes arbetsförmåga och hon blev arbetsoförmögen till tre fjärdedelar. Hon beviljades sedermera sjukersättning i samma omfattning. Nämnden bedömde att en fjärdedel av arbetsförmågan och den beviljade sjukersättningen var hänförlig till trafikolyckan. Högsta domstolen har den 30 december 2008 i mål T 2443-07 uttalat att en förändring av arbetsförmågan från halv till hel arbetsförmåga utgör en sådan väsentlig medicinsk förändring som ger rätt till omprövning. Nämnden fann att även en förändring av arbetsförmågan med en fjärdedel utgjorde en sådan väsentlig medicinsk förändring som gav rätt till omprövning.

I ett yttrande den 25 maj 2009 uttalade nämnden bl.a. följande.

EK:s trafikskada slutreglerades 1999 utifrån en invaliditetsgrad om åtta procent. Hon accepterade slutuppställningen. Frågan om ersättning för inkomstförlust var inte aktuell eftersom hon vid den tidpunkten var fullt arbetsför. I februari 2001 blev hon varaktigt sjukskriven och två år senare beviljades hon tre fjärdedelar tidsbegränsad sjukersättning. Den har därefter förlängts.

EK återkom till bolaget i augusti 2003 och begärde omprövning av inkomstförlusten enligt 5 kap. 5 § skadeståndslagen.

EK gör gällande att hennes arbetsförmåga är helt skadebetingad och att hon gör inkomstförluster till följd av trafikskadan.

Bolaget anser, med stöd av yttrande från en medicinsk rådgivare, att EK:s arbetsförmåga är skadebetingad till en fjärdedel. I skrivelse till EK:s ombud den 23 januari 2009 har bolaget gjort gällande att det är tveksamt om en förändring av arbetsförmågan med en fjärdedel är en sådan väsentlig förändring som krävs för rätt till omprövning.

Nämnden gör följande bedömning.

Enligt praxis krävs inte av den som begär ersättning ur en trafikförsäkring full bevisning om att det råder ett samband mellan trafikolyckan och den skada för vilken ersättning begärs. Det är tillräckligt för att orsakssamband skall anses föreligga att det vid en bedömning av samtliga omständigheter framstår som klart mera sannolikt att besvären – och i förekommande fall – därav föranledd funktionsnedsättning beror av olyckan än att de har någon annan orsak.

Av utredningen framgår att EK har konkurrerande besvär i form av bl.a. en knäskada, övervikt, migrän, ångest och fobier. Sjukersättning är, förutom nackskadan, även beviljad på grund av övervikt och knäskada. Med hänsyn till detta och vad som i övrigt framkommit i den för nämnden tillgängliga utredningen finner nämnden att det är klart mera sannolikt att en fjärdedel av arbetsförmågan beror på besvären efter trafikolyckan den 17 september 1997 medan resterande del av arbetsförmågan har andra orsaker.

TRAFIKSKADENÄMNDEN

Högsta domstolen har den 30 december 2008 i mål T 2443-07 uttalat att en förändring av arbetsförmågan från halv till hel arbetsförmåga utgör en sådan väsentlig medicinsk förändring som ger rätt till omprövning. EK har sedan ärendet slutreglerades blivit delvis arbetsförmögen och en fjärdedel av arbetsförmågan får anses bero på trafikskadan. Denna förändring av arbetsförmågan hade inte kunnat förutses vid slutuppgörelsen. Nämnden finner att även en förändring av arbetsförmågan med en fjärdedel utgör en sådan väsentlig ändring av det förhållande som låg till grund för ersättningsbestämmande att rätt till omprövning bör föreligga. Nämnden förordar därför att EK ges rätt till omprövning av frågan om ersättning för inkomstförlust.

Nämnden har inte tagit ställning i frågan om EK gör några inkomstförluster till följd av trafikskadan.

Dnr 1027-2009